

Saksbehandler: **Gerd Hvoslef**
Arkivsaksnr.: **16/1599**

Arkiv: **033**

BOSETTING AV FLYKTNINGER

[... Sett inn saksutredningen under denne linja ↓](#)

Vedlegg:

Oversikt over integreringstilskudd 2016 og disponering av dette.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

K-sak 38/15 Plan for integrering og inkludering

K-sak 120/15 Realisering av Øyer kommunes bosetting av flyktninger i 2016

Sammendrag:

Kommunestyret tar saken til orientering.

Saksopplysninger:

Kommunestyret fattet i møte 17.12.2015, følgende vedtak: (K-sak 120/15):

«1. Øyer kommunestyre vedtar å bosette det antall flyktninger som IMDI har anmodet om:
I 2016 bosettes 25 flyktninger, hvorav 5 enslige barn og unge.
I 2017 bosettes minst 25 flyktninger, hvorav minst 5 enslige barn og unge.

2. Rådmannen gis fullmakt til å dimensjonere tjenesteapparatet innenfor rammen av økte tilskudd som følger med fra staten til bosettingen.

3. Kommunestyret legger til grunn at økningen i bosettingen av flyktninger vil medføre behov for flere stillinger i kommunen. Kommunestyret er opptatt av at den kapasitet som nye stillinger utgjør skal benyttes mest mulig optimalt. Kommunestyret ber administrasjonen om å utrede hvor mange flyktninger som kan bosettes ut fra forskjellige bemanningsnivåer.»

I det følgende legges det fram en sak som oppfølging av oppdraget gitt i vedtakets punkt 3. Som grunnlag for vurderingene i saken gis det en liten status om flyktnings situasjonen og bosettingsbehovet pr. september 2016. Dette er endret siden saken ble behandlet i kommunestyret i desember 2015. Deretter gis det en vurdering mht. hvor mange flyktninger som kan bosettes, jfr. vedtakets pkt. 3, siste setning, og hvilke faktorer det er vesentlig å ta hensyn til når dette vurderes.

Generelt vedr. flyktnings situasjonen

Beregningsgruppen for utlendingsforvaltningen (BGU) har i sin rapport i juni 2016 anslått at det vil komme mellom 4.000 og 25.000 asylsøkere til Norge i år. Innenfor dette er det vurdert som mest sannsynlig at 10.000 vil komme. Prognosen fra BGU er om lag 14.000

lavere enn hva som ble lagt til grunn i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett. Tidligere har UDI anslått at opptil 100.000 kan komme til Norge i år.

BGU kommer med en prognose for antall asylsøkere til Norge fire ganger i året i forbindelse med milepæler i statsbudsjettarbeidet. Neste prognose vil komme i oktober. Endringene i ankomsttallene i 2016 skyldes bl.a. «Tyrkiaavtalen», generell innstramning i flere land i Europa samt tiltak iverksatt av norske myndigheter. Dette resulterer i at det kommer færre flyktninger til Norge.

Integrerings- og mangfolddirektoratet (IMDI) som har ansvaret for å søke ut flyktninger til kommunene, opplyser at det med utgangspunkt i ovennevnte, vil bli behov for å bosette færre flyktninger enn tidligere antatt. Nasjonalt utvalg for mottak og bosetting har nedjustert tallet på flyktninger som skal bosettes både i år og neste år. IMDI har imidlertid opplyst at de mener de vil trenge alle plasser kommunene har vedtatt som gjelder bosetting av enslige mindreårige, spesielt for de under 15 år. Det endelige måltallet for bosetting i 2017 vil bli presisert i anmodningsbrevet fra IMDI som er planlagt sendt ut inneværende måned.

Status for bosetting i Øyer

Ihht. kommunestyrevedtaket i K-sak 120/15, skal det bosettes 25 flyktninger i Øyer i 2016 og 25 i 2017. Det er nå bosatt en familie fra Syria, 4 enslige menn fra Sudan og 1 fra Eritrea. Det er bekreftet bosetting av 5 enslige fra Eritrea i løpet av høsten samt en familie fra Syria i november. I tillegg har IMDI opplyst at det vil bli søkt ut 5 enslige mindreårige i løpet av høsten. De enslige mindreårige er mellom 15 og 18 år. Dette betyr at kommunestyrets vedtak om bosetting i 2016 vil bli gjennomført i hht vedtak. Mottaksapparat og tilbud er blitt dimensjonert ut ifra den bosettingen som er vedtatt.

I Øyer har flyktingetjenesten aktivt tatt kontakt med IMDI for å få avklart bosetting og har etter hvert fått bekreftet at vi ville få det antall flyktninger vi har vedtak om i 2016. For 2017 er det for tidlig å si noe sikkert mht. hvilke behov IMDI vil ha for bosetting.

For å kunne ta imot enslige mindreårige i løpet av høsten pågår det utbedring av bolig til bofellesskap og stillinger er utlyst. Daglig leder for bofellesskapet er besatt. Det er også etablert et samarbeid med Lillehammer kommune og Oppland fylkeskommune om tilrettelegging av opplæringstilbud for gruppen.

Det er ikke opprettet nye stillinger utover de som skal bemanne bofellesskapet, men er omdisponert noe i flyktingetjenesten for å kunne følge bedre opp flyktninger på introduksjonsprogram. Det planlegges ytterligere endringer, da dette anses som det mest kritiske området med tanke på resultater, dvs. at flyktninger kommer i utdanning og/eller arbeid.

Kommunestyret ber om å få utredet **hvor mange flyktninger** som kan bosettes ut i fra forskjellige bemanningsnivåer. Det er ikke mulig å gi et entydig og klart svar på hvor mange som kan bosettes ut i fra forskjellige bemanningsnivåer, men det er mulig å si noe om hvilke faktorer som er vesentlige for å lykkes med bosettingen og hvordan tjenesteapparatet bør dimensjoneres. Det legges til grunn at flyktingene skal tas imot på en forsvarlig og god måte og at målet er at de skal komme ut i arbeid og aktivitet raskt. Pr. dato er det ikke

sannsynlig at Øyer kommune vil bli bedt om å ta imot flere flyktninger enn det allerede er gjort vedtak om.

Vurdering:

Kommunestyret har i K-sak 120/2015, pkt.3, lagt til grunn at: « *bosettingen av flyktninger vil medføre behov for flere stillinger i kommunen*». Administrasjonen har vurdert det slik at det er et begrenset handlingsrom for å etablere nye stillinger utover det som må til for å få etablert bofelleskap for enslige mindreårige. Dette har også sammenheng med kommunens anstrengte økonomiske situasjon. Det blir imidlertid foretatt noen omdisponeringer i flyktingetjenesten innenfor de rammer som er gitt for å få økt kapasitet til oppfølging av deltakere på introduksjonsprogram.

Ved bosetting av flyktninger ytes det et tilskudd over 5 år. Tilskuddet er høyest de første 2 årene, deretter reduseres det. Jo bedre og tettere innsats de første 2- 3 årene etter bosetting slik at flyktingen kommer raskt ut i arbeid, jo større sannsynlighet er det for å oppnå økonomisk handlingsrom. Dersom flyktninger ikke kommer ut i arbeid eller utdanning etter denne perioden, påløper det merkostnader for kommunen. Dersom flyktingene som bosettes har store helsemessige utfordringer, øker utfordringene ytterligere. Dette tilsier at tett og god oppfølging fra tjenesteapparatet de første årene er svært viktig, og det er her innsatsen må rettes for å få resultater.

Eksempel: Integreringstilskudd pr. voksen flykting første år er hhv. kr. 184.000,- eller kr. 234.000 og kr. 220.000 andre år. Introduksjonslønn utgjør kr. 190.000 pr. år, etableringskostnader ca. kr. 30.000 pr. år. Utover introduksjonslønn skal integreringstilskudd være med å finansiere deler av stillingsressurser på ulike områder. Dette innebærer at utgifter 1. og 2 år er høyere enn inntektene. Integreringstilskuddet reduseres gradvis fra år 3 – til 5. Dersom flyktingen er kommet i arbeid er det her det økonomiske handlingsrommet ligger.

Vedlagt følger en oversikt over inntekter av integreringstilskudd og hvilke tiltak, som finansieres av midlene i 2016.

Når det gjelder bofelleskap for enslige mindreårige er det utarbeidet foreløpig turnusplan som innebærer ca 4 nye årsverk i 2016/2017 for et bofelleskap for 5 enslige mindreårige. I hht. Kommunestyre-vedtaket skal det også tas imot 5 enslige mindreårige i 2017.

Tilskuddene som følger med bosetting av enslige mindreårige er knappe ifht. de tilbud som må legges til rette, og det er derfor svært viktig å få utnyttet alle stillingsressurser mest mulig optimalt. Det blir derfor også omdisponert stillinger i kommunen for å utnytte ressursene mest mulig. Budsjettutkast som er utarbeidet for hhv. ett og to bofelleskap viser at det kan være noen «stordriftsfordeler» med to bofelleskap, felles ledelse og fleksibel bruk av miljøarbeidere, felles tiltak for to boliger osv.

Tjenesteapparatet har i dag behov for økt kapasitet på flere områder, men som det framgår over er det ikke foretatt vesentlige utvidelser selv om det er tatt imot flere flyktninger i 2015 og 2016 enn i 2014. Det arbeides imidlertid internt med omdisponeringer og omprioriteringer spesielt innenfor områder hvor det kan bli kritisk med tanke på å oppnå gode resultater ved at flyktninger kommer i arbeid eller aktivitet. Dette gjelder programrådgiverfunksjon, boligoppfølging og helsetjenester. 2015 var et krevende år med

tanke på omlegging av opplæring i norsk og samfunnskunnskap parallelt med økt mottak, og økt antall på introduksjonsprogram, i høst 40 deltakere.

En bemanning/dimensjonering av tjenesteapparatet som står i forhold til antallet som bosettes er avgjørende for å kunne gjøre et godt arbeid med integrering og inkludering, og det er vesentlig at ressursene utnyttes optimalt. I tillegg er næringsliv og lokalsamfunnets bidrag i form av frivillig innsats avgjørende for å lykkes med arbeidet. Det er for øvrig en vesentlig forskjell på hva som kreves av tjenesteapparatet avhengig av situasjonen til de flyktingene som bosettes. Det er svært mange variabler som kan påvirke hvilken innsats som kreves, f.eks om det bosettes 10 funksjonsfriske flyktninger med utdanning eller om det kommer 10 analfabeter og/eller flyktninger med helsemessige utfordringer og traumatiske opplevelser. Det viktigste er at administrasjonen er i stand til å møte de utfordringene som kommer og har et tjenesteapparat med høy kompetanse og som er fleksibelt og tilpasningsdyktig. Tilstrekkelige boenheter må også være tilgjengelig og det arbeides kontinuerlig med å løse dette.

I forbindelse med budsjett- og økonomiplanarbeidet utarbeides det en dokumentasjon som viser disponering av integreringstilskuddet med utgangspunkt i vedtak om bosetting.

Da kommunestyret fattet sitt vedtak i desember 2015 var prognosene fra beregningsutvalget helt andre enn i dag. Endringer i flyktnings situasjonen har medført at IMDI pr. dato ikke har flere flyktninger å søke ut til Øyer kommune. Det er heller ikke sannsynlig at IMDI vil etterspørre bosetting av flere flyktninger i Øyer i 2017 utover det som det allerede er vedtak om. Det er imidlertid viktig at kommunen har et tjenesteapparat som raskt kan tilpasse seg endringer i flyktnings situasjonen og har en «beredskapsplan» som gjør det mulig å møte utfordringene ettersom det kommer færre eller flere flyktninger. Det viktigste nå er å målrettet innsats mot de flyktingene som allerede er bosatt og som det er avklart skal bosettes, og ha fokus på kvalifisering, utdanning, arbeid, deltakelse i lokalsamfunnet og samarbeid med frivillige.

[... Sett inn saksutredningen over denne linja ↑](#)

[::: Sett inn innstillingen under denne linja ↓](#)

Rådmannens forslag til innstilling:

1. Kommunestyret tar saken til etterretning.

2. Kommunestyret understreker betydningen av at tilskuddsmidlene disponeres slik at flyktingene får gode introduksjonsprogram som kvalifiserer til utdanning eller arbeid så fort som mulig.

Det vises for øvrig til de føringer og prioriteringer som kommunestyret har gitt i handlingsprogrammet i Plan for integrering og integrering av flyktninger.

Eli Eriksrud
Konstituert rådmann

Gerd Hvoslef

[::: Sett inn innstillingen over denne linja ↑](#)